

אויצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

מה נשמע?

אוצרות של תורה ודעת

עם התוסף מאות ואלפי לומדים לסדר הלימוד הקבוע של אוצרות יהודים - קובץ הלימודים היוצא לאור מידי שבוע בו מלוקטים ומקובצים יחד השיעורים הקבועים בתורה, נ"ד, משניות, גמרא וספר הזוהר הקדוש, כאשר איתם עמם מכרכים לימודים קבועים בספרי רבינו הקדוש ותלמידו הקדוש על סדר העמוד היומי ודף היומי.

הנה כעת ביוזמה חדשה ומבורכת ניתן להשאיר שאלות והערות לדיון הלומדים על הסדר הנלמד במערכת האוצרות, השאלות יופנו לת"ח וגדולי אנ"ש ובס"ד בערוץ ברסלב המועבר לציבור מידי ערב יפתח דיון ער בנושאים הנלמדים, להגדיל תורה ולהאדירה.

להשאת הארה, שאלה, או קושיה בנושאים הנלמדים בסדר הלימוד של 'אוצרות יהודים' בכל נושא, ובפרט בספרי רבינו חייגו למערכת אוצרות ברסלב: 02-99-50000, או 058-3295000 מהנייד והקישו: 1-3-6 לאחר מכן הקליטו את הגיגכם על הנלמד בו ביום, צוות הערוץ יעבירו את השאלות בהקדם ויתנו את התשובות בשידור חי.

להאזנה לערוץ ברסלב חייגו 02-99-50000, או 058-3295000 מהנייד מידי ערב בין השעות 8:00 - 10:00 בערב הקישו: 6

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	י"ט	ס"ג	קט"ז	תמג תמד	צה
א	כ	ס"ג	ק"ז	תמה תמו	צט
ב	כ"א	ס"ד	ק"ח	תמו תמח	ק
ג	כ"ב	ס"ד	ק"ט	תמט תנ	קא
ד	כ"ג	ס"ה	ק"כ	תנא תנב	קב
ה	כ"ד	ס"ה	קכ"א	תנג תנד	קג
ו	כ"ה	ס"ו	קכ"ב	תנה תנו	קד

יול ע"י "אוצרות ברסלב"
ת.ד. 50617 בית שמש
טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000
בארה"ב 1-855-718 (1)
באנגליה 203-6085819 (44)
מוקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנויים ובתי כנסת: 052-7649775
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

לא יודעים כלום

"השם יתברך גדול מאד, ואין יודעים כלל" - אמר רבינו הקדוש, בדרכו מהעיירה ברסלב לאומן (חיי מוה"ר, סו) - ובכך חסך לנו סבל רב; לא יודעים כלום, וחסל!

חבל על ייסורי הנפש המיותרים; חבל להתאמץ ולנסות להבין משהו. ממילא אין סיכוי להבין... "כי לגדולת הבורא יתברך אין שיעור, כי נעשים דברים נוראים בעולם, נפלאים ונוראים מאד, ואין יודעים כלל" (שיחות הר"ן, ג). חבל על כל רגע מיותר של תהיות ובלבולים, שכן "לו יהיה גבר שנין אלפין לא ייעול גבורתך בחושבניא" (רבי ישראל נגארה, בשו"ת הדוע "ה-הריבון"). כך שכל ניסיון להבין את דרכי ה', הוא טיפשי וחסר-סיכוי.

אפילו משה רבינו, כשהתגלה אליו ה' מתוך הסנה - עמד ביראה ובושה, "נִקְטָר מוֹשֶׁה פָּנָיו כִּי רָא מַה־בֵּיט אֶל הָאֱלֹקִים". ואם הוא ירא מהביט אל האלקים, מה נאמר אנו? גם אם אנחנו 'חרדים',

או אפילו למדנים ומקובלים גדולים, ראוי לנו להתמלא ביראה ובושה, ולזכור שעדיין אין אנו יודעים כלל, ולא לנסות להבין מה שאסור ואין לנו סיכוי להבין.

"כי העיקר להמשיך עליו יראה, עד שיהיה לו יראה ופחד ובושה לחקור בדעתו המגושש במה שאין לו רשות.

כי אפילו הצדיק הגדול בעצמו, בחינת משה, מצמצם מוחו מחמת יראה ואינו מביט בהשגת אלוקות למעלה ממדרגתו שעומד בו עתה, שזוהו בחינת ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלקים" (ליקוטי הלכות, נישן ה, ד).

העצבות והעייפות הנפשית, נובעת גם כן מקושייות; אנחנו מנסים להבין מה קורה אתנו, והפרשנויות הקודרות והמעוותות שלנו על מצבנו הרוחני, ממרות לנו את החיים.

"כי כל הבלבולים של כל אדם, הם מחמת שמצד אחד הוא מתאוה לכל התאוות, ומאידך הוא רוצה לדעת ולהבין הכל בשכלו המגושש, ובכל פעם קשה לו כמה קושייות על השם יתברך ועל הצדיקים. ואפילו אם קשה לו קושייות על עצמו גם זה אינו טוב, כי גם זה מעשי בעל דבר שמהליש דעתו על ידי הקושייות שקשה לו על עצמו: איך אתה רוצה להתפלל בכונה והתלהבות? והלא בשעה הקודמת עשית כך וכך? וכיוצא בזה בלבולים הרבה בלי שיעור.

"וכל זה נמשך מזוהמת הנחש שמבלבל דעת האדם שרוצה להבין הכל, כי באמת אין אנו יודעים כלל, ואפילו שלמה המלך עליו השלום, אמר 'כי בער אנכי מאיש ולא בית אדם לי', וכן בתהלים אמר 'ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמך'. מכל שכן אלף אלפים וריבוי רבבות קל וחומר, אנשים פשוטים בפרט בדורות הללו. והכלל, שאין האדם יודע כלל, רק צריך להתחיל בכל פעם מחדש בעבודת השם, וכל אשר תמצא ידך לעשות בכוח עשה, ואז טוב לך לעולם, וסוף כל סוף תגיע לתכלית הטוב והנצח בזה ובבא" (משבת נפש, ס).

אסור לנו להסתפק; חייבים להשליך את הפרשנויות האישיות, ולהתחדש בעבודת ה' בתמימות. "ותיכף כשבאין עליו קושייות, ואפילו כשקשה לו על עצמו, שהוא פגום כל כך ורחוק כל כך מקדושת התורה, אזי תיכף צריך לברוח מכל אלו הקושייות ולשתוק במחשבתו, ולקיים 'סייג לחכמה שתיקה'. רק להתגבר בכל פעם לחטוף איזה נקודות טובות, כל מה שיוכל, תורה ומצוות ובפרט תפילה ותחנונים ושיחה לפני קונו, ולבלי להסתכל על כל מה שעובר עליו. כי אין יודעין כלל, רק לקיים כמו שציוונו רבותינו זכרונם לברכה שאין

אם היה יודע האדם כל מה שנעשה עמו בכל עת, והיכן הוא עומד ואוחז בכל עת, ואיך גם עתה יקר בעיני השם יתברך מאד מאד כל תנועה טובה שנמצא בו, בוודאי היו הכל רודפים כולם צדיקים כוחם להשם יתברך, והיו כולם צדיקים

שום ייאוש בעולם כלל, כי לגדולתו אין חקר" (ליקוטי הלכות, נשילת ידים לסעודה, ס).

שכן, לאמיתו של דבר, אילו היה האדם יודע מה מצבו הרוחני האמיתי כעת, לא היה נופל בדעתו לעולם. "כי אם היה יודע האדם כל מה שנעשה עמו בכל עת, והיכן הוא עומד ואוחז בכל עת, ואיך גם עתה יקר בעיני השם יתברך מאד מאד כל תנועה טובה שנמצא בו, בוודאי היו הכל רודפים כולם להשם יתברך, והיו הכל צדיקים. אך עיקר הניסיון והבחירה הוא על ידי העלם הידיעה.

"אבל החפץ באמת לחוס על תכליתו הנצחי, ראוי להתחזק על ידי זה בעצמו, ולידע ולהבין על כל פנים שאינו יודע כלל, כי מאד עמקו מחשבותיו יתברך. ומי יודע כמה יקר בעיניו תנועותיו הטובים, ודווקא על ידי זה שהוא רחוק כל כך, על ידי זה דווקא יקרים בעיניו כל תנועה והעתקה טובה אפילו כחוט השערה. בפרט שכבר גילה אדוננו מורנו ורבינו זכרונם לברכה מזה הרבה, ודבריו חיים וקיימים נאמנים ונחמדים לעד" (עלים לתרופה).

לצאת ליער בחצות הלילה

ואזכה לבטל כל מיני גאות וגבהות וגסות הרוח ממני, עד שאזכה לבוא לתכלית הביטול באמת לאמתו כרצונך הטוב, עד שאזכה להיכלל באחדותך באמת, ועל ידי זה יהיה נכלל כל העולם עם נפשי באחדותך הפשוט, ויתאחד ויוכלל אחר הבריאה בקודם הבריאה, אפשרי המציאות בחיוב המציאות. ונהיה דבוקים ואחודים וכלולים בך תמיד באמת, ולא ניפרד ממך אפילו כרגע קלה" (ליקוטי תפילות, גב).

כן, זה אפשרי!

גם בדרונו - הדור שרובו ככולו מיואש מלבטל את תאוותיו ולהיכלל באור האין סוף - עדיין ישנה אפשרות ודרך ליכות לבטל לחלוטין את כל התאוות והמידות הרעות, ולהיכלל בהשם יתברך בתכלית השלימות. צריכים רק לקום בחצות הלילה, ולצאת ליער.

היער נראה לנו אולי רחוק מהבית, והקימה בחצות הלילה נראית לנו לפעמים תלושה מהמציאות. אבל כשניזכר מה ההתבודדות בחצות הלילה תגרום לנו, הכל יראה אחרת... כשנתבונן מעט בריווח הנוראי של ההתבודדות ביער בחצות, יתגמדו כל הקשיים.

"הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה" - אומר לנו רבי בפרקי אבות (פרק ב משנה א) - תחשב מה אתה מפסיד ומה אתה מרוויח; אתה מפסיד הנאת שינה במיטה, אך

"צריך שילך לבדו בלילה, בדרך יחיד, במקום שאין שם אדם. ושם ילך ויתבודד, ויפנה לבו ודעתו מכל עסקי עולם הזה, ויבטל הכל, עד שיזכה לבהינת ביטול באמת"

(ליקוטי מוהר"ן ח"א, גב)

"אשרי הזוכה להתבודדות אפילו ביום" - כותב מוהר"ן במכתב - "אבל אשרי ואשרי הזוכה לקיים בפשיטות הניעור בלילה וכו' וכו', עד שיזכה להיכלל במחויב המציאות" (עלים לתרופה, מכתב מיום ה' ואתחנן ת"ר).

מתי והיכן שמתבודדים - גם ביום, וגם בבית - זה נפלא. אך אשרי ואשרי מי שזוכה לקום בחצות הלילה, ולצאת להתבודד ביער. שכן, אז ודווקא אז, הוא הזמן המסוגל לבוא לידי ביטול גמור להשם יתברך; לבטל את התאוות הרעות, ואת הגאוה והיישות, ולהיכלל במחויב המציאות.

הן על זאת יתפלל כל חסיד:

"רחם עלי שאזכה לבחור לי המקום המובחר והזמן המובחר להתבודדות, שהוא בלילה בעת שבני אדם ישנים, ובדרך יחיד. שאזכה בכל לילה ולילה להתבודד במקום מיוחד, לילך בדרך יחיד במקום שאין בני אדם הולכים שם אפילו ביום, ושם אלך ואתבודד בלילה, ואפרש כל שיחתי לפניך... עד שאזכה על ידי ההתבודדות בלילה לבטל עצמי לגמרי, לבטל כל מידה ומידה רעה וכל תאוה ותאוה רעה, עד שאהיה נקי לגמרי מכל התאוות ומכל המידות רעות.

אתה מרוויח משהו שהוא מעל לכל המוכר לך: ביטול גמור למחויב המציאות! וכי יש לך טיפשות גדולה מזו; להחליף "ביטול למחויב המציאות", בהנאה חולפת של שינה עמוקה...

אולי לא מקובל בחברה הנורמלית לדבר על התבודדות ביער בחצות הלילה, אך זה מה שרצה רבינו מאתנו... וכפי שמסופר:

"פעם אמר רבנו כמתאונן: אף שהנכם אנשים כשרים, אבל לא לזאת התכוונתי. התכוונתי שיהיו לי אנשים כאלו, שינהמו להשם יתברך לילות שלמים כחיות ביער! ובאידיש: נישט דאס האב איך גימיינט. איך האב גימיינט צו האבן אזעלכע מענטשן וואס זאלן ברומען צו השם יתברך א גאנצע נאכט ווי די חיות אין וואלד" (שי"ש"ק ב, קב).

ואכן, היו לו אנשים כאלה. וכפי שמספר רבי יהודה לייב צ'קטנר, אחד מגדולי אנ"ש באומן, במכתב לאחד מידידיו, על אשר קרה באומן בזמנו, וכך הוא כותב: "גם נתחדש אצלנו קצת, התורה הקדושה של הניעור בלילה; כי יש כמה נפשות שהולכים כאן בלילה תיכף אחר ערבית מהוץ לעיר, והם שם כל הלילה, ואחר כך מתפללין כוונתקוין!" (שארית ישראל, מכתב קלד).

הבה נתעורר גם אנו, לרוץ לשדה - אם לא לכל הלילה, על כל פנים לשעה אחת - ונזכה גם אנחנו לביטול התאוות והיכללות במחויב המציאות!

ר' צבי אלימלך (הירשל) מטפליק

ר' הירשל הלך לעולמו באומן, בט"ז טבת תרפ"ח.

החסיד ר' אלעזר מרדכי רוזנפלד, כותב:

"ט"ז טבת תשכ"ז. היום הוא יארצייט של ר' הירשל מטפליק ז"ל ושוחח ממנו (ר' אלי חיים חוין) וסיפר, שהי' בעל תשובה ואחר כך נעשה חתנו של ר' אברהם כוכב לב סופר נכד מוהר"ן וכו'. וכשנפטר והלכו לטובלו במקוה, הי' קשה מאד, כי בימי טבת כבר נקפאים המימות, והיו צריכים לשבר את הקרח ואחר כך לטובלו, ולקחו ר' יענקל ז'יטמיר ז"ל על כתפו ושבר את הקרח וטבל יחד איתו. ואחר כך שאלו ר' אלי חיים שיחיו: איך סיכנת את חייך? ומה ראית על ככה? - כי עובדא כזאת היא ממש סכנה. ועל זה ענה ר' יענקל: הלא אתה יודע מי הי' ר' הירשל!?, כלומר הלא ידעת את גדולתו ז"ל."

יודעים מהקרבות העקובים מרם המתחוללים בעולם!?! אך ככל ששהה במחיצתם, ראה את דבקותם ואת עבודתם את בוראם בתמימות ובאמת, והבין כי הם מרוממים מעל הכל, וחיים חיי אמונה וקרבת ה'. הוא התפעם עד עמקי נפשו מאשר ראו עיניו, והתקרב לרבינו הקדוש ודבק בעצותיו.

לימים עבר להתגורר בעיר פולנאה, שם הקים תלמוד-תורה מחתרתו שבו חינך את ילדי ישראל בדרך התורה והאמונה במסירות נפש, תחת אפו של הנג.ו.ו.ד.

אחר כך, עבר לגור בטפליק ושם עבד כחייט. באחד הימים הגיע לבקר בעיר הריי"צ מלויבאוויטש וצוק"ל. רבים מבני העיר באו לקבל את פניו, נכנס אף הוא ומסר קוויטל. כשקרא הריי"צ את הקוויטל שלו, התמלא התפעלות ואמר: "בימים קשים כאלו, כשצרות מקיפות מכל עבר, מבקש יהודי אך ורק בקשה אחת, לימות לאמונה ויראת שמים!..."

לימים סיפר החסיד ר' יוחנן גלנט, בשם ר' הירשל, כי הריי"צ שאל אותו: "לאיזה חסידות אתה משתייך?" וכשהשיב לו: "מחסידי ברסלב אני", אמר לו הריי"צ: "הנה, לכל אחד יש ספרים רבים נביתו, אולם כשנוסעים בדרכים - לוקחים רק את הספרים הנחוצים ביותר, שלומדים בהם בקביעות", והראה לו את הספר 'ליקוטי מוהר"ן' הנמצא עמו.

בזיווג שני נשא ר' הירשל לאשה את חנה בת החסיד רבי אברהם שטרנהארץ, ועבר לגור באומן. בזכות תמימותו וזכה לקרב נפשות רבות לדרכו של רבינו.

בצעירותו היה שקוע רובו ככולו במסחר, ורחוק מהתורה. לאחר שגויס לצבא הרוסי, עבר תלואות גנוף ובנפש; בהיותו חלש בגופו וחולה בריאותו, כמעט נפח את נפשו במהלך שהותו בצבא. פעם אחת הוטל עליו ועל חבריו לשאת שקי קמח ענקיים, כבדת דרך ארוכה. תוך כדי סחיבת השקים הכבדים חש כי כוחותיו הולכים ואוזלים, ועוד קט הוא מתמוטט תחתיו. במר נפשו פנה בתפילה לה' יתברך: "ריבונו של עולם! הציילני ממוות! מבטיח אני לך שאם אשאר בחיים, אשוב בתשובה שלמה לפניך ואלך בדרך הישר" - - -

תפילתו שיצאה מלב נשבר, לא שבה ריקם; באורח פלא שרד עד לשחרורו המהיר מן הצבא. הוא החל לקיים את הבטחתו ולשוב בתשובה, לקיים מצוות ולהתרחק מקריאת כתיב-עת של גוים וכדומה.

כיון שעת מלחמה היתה זו, נדד מעיר לעיר, עד שהגיע לאומן. כבואו אל העיר, נכנס אל כמה בתי-כנסת, ובכל מקום ראה חבורות אנשים עומדים ושחים בחדשות מהמלחמה העולמית, כשכל אחד מספר על מה שקרא בכתבי העת.

הוא המשיך בדרכו, עד שהגיע אל הקלויז של חסידי ברסלב, וגם שם מצא חבורות אנשים יושבים ומדברים... אך כשהתקרב אליהם, התפלא לשמוע אותם מדברים על ענייני תורה ועבודת השם. בפניה אחרת בבית המדרש ישבו עוד מספר חסידים, הוא היטה אוזנו לשיחם, והנה שומע הוא כי גם הם משוחחים אך ורק על יראת ה' והתכלית האמיתית.

בתחילה חשב לעצמו: 'האם אנשים אלו מן הישוב? וכי אינם

אם אינך שמח במה שהינך
- שְׂמַח בְּמַה שְׂאִינְךָ - אינך גוי!

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב ב')

זכית ביהלום

"אענה לך ישירות ובכנות!" ענה הבחור, "אגלה לך סוד קטן: כל פעם שאני עושה משהו נגד התורה, כל עבירה שאני מבצע, אני מרגיש נקיפות מצפון בסתר ליבי על שאני מתנתק יותר ויותר מבורא עולם, הדבר הציק לי כל כך עד שהחלטתי 'לשבור את הכלים', אוכל סעודה מכובדת דווקא ביום כיפור, ואז כל שאר העבירות כבר מתגמדות מול הדבר הגדול הזה, ואני מרגיש שאני כבר יכול לעשות ככל העולה על רוחי ללא שום ייסורי מצפון כלשהם..."

החסיד שומע את הדברים ומתרומם מיד מכסאו, ואומר לו בהתרגשות: "אני ממש מלא התפעלות מהדרגה הגבוהה שלך באמונה! אתה יודע כמה אני משקיע בבחורים ואברכים שומעי לקחי, שהם יתחילו להרגיש כי כל עבירה מנתקת אותם מהשם יתברך, ואילו אתה יש לך אמונה כל כך חזקה בדבר, עד שאתה "נאלץ" לאכול ביום כיפור כדי 'להתגבר' על האמונה הזאת!!!"

החסיד לא נרגע, על אחר הוא לוקח את מכשיר הטלפון, מתקשר לקרוב משפחתו המודאג, ואומר לו בשמחה מופגנת: "זכית ביהלום!!! אני לא יודע באיזה זכות זכית לחתן מופלא כזה, יהודי בעל אמונה אמיתית וחזקה כל כך! שמע לעצתי, אל תחשוב שום דבר אחר, תחזק את בתך שאכן תתחתן איתו, אין לי ספק כי הם יקימו בית נאמן בישראל על הדרך הישר והטוב!!!"

כל הקשורים לסיפור נדהמו עד מאד מהתשובה הבלתי צפויה, הקרוב ובתו ואפילו הסטודנט עצמו שלא תיאר לעצמו שהוא יזכה לגיבוי מכיוון זה דווקא. ואכן השידוך קם והיה.

וכפי שאותו חסיד צפה כן היה, תוך תקופה קצרה הסטודנט חזר בתשובה שלימה, האמונה התגברה על הבלבולים, וביחד עם זוגתו הקימו בית למופת של יהודים כשרים המקפידים על קלה כבחמורה לתפארת משפחותיהם.

רבנית דווקא בעיצומו של יום הכיפורים, רחמנא ליצלן!!!
האב כמעט התעלף למושע הדברים, האם זה החתן שהוא מייעד לבתו? יהודי ש"מקפיד" לערוך סעודה ולמרוד במלכות שמים בעיצומו של היום הכי קדוש בשנה?! אולם לאחר כמה נסיונות שכנוע הוא הבין שבתו אינה מתכוונת לשמוע בקולו בכל הקשור לשידוך זה.

הוא ניסה לחשוב מה עוד הוא יכול לפעול בכדי למנוע את השידוך הזה מלקום, עד שהוא נזכר כי בירושלים יש לו קרוב משפחה, שהוא אחד מחשובי חסידי ברסלב, בעל וותק רב בשדה החינוך ומרביץ תורה לבחורים ואברכים, אולי הוא יצליח לעשות משהו בנידון. ואכן הוא התקשר לאותו חסיד, שפך לפניו את כל לבו וביקש את עזרתו.

קרוב המשפחה הירושלמי אכן לא נתן מנוחה לעיניו, תוך ימים ספורים התייצב בסלון ביתו אותו סטודנט כופר, אשר מבט קל בעיניו גילה כי הוא הגיע הדור בבטחון עצמי מופרז ושש אלי קרב...

החסיד התחיל לדבר איתו על קורות חייו, שמע על עברו במשפחה דתית חמה, עד שהגיע למצבו כיום.

"תסביר לי בבקשה רק דבר אחד!" ביקש ממנו החסיד, "על מה ולמה אתה עורך סעודה דווקא ביום כיפור, האם לא מצאת שום תאריך אחר בשנה המתאים לעריכת סעודות?"

האב, צאצא לאחת המשפחות הירושלמיות הוותיקות, שהיגר עוד בצעירותו לאמריקה, לא זנח את הדת ואף המשיך לשמור על אורח חיים דתי עד כמה שהצליח, אולם על הילדים כבר ניכרו תוצאותיה העגומות של התרבות האמריקאית הקלוקלת.

אחת הבנות הפצה ללמוד דווקא בארץ ישראל, וכאשר הגיעה לגיל המתאים התקבלה ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים, שם עשתה חיל בלימודי הדוקטורט ואף קנתה לעצמה מעמד מכובד.

ביום בהיר אחד היא מתקשרת לאביה בארצות הברית ומספרת לו בשמחה כי ככוונתה להתחתן בכוא הזמן עם אחד הסטודנטים הלומד איתה באותו קמפוס, שעשה עליה רושם טוב והיא חושבת שזה שידוך מתאים. האב התחיל לברר אצלה מה טיבו של אותו סטודנט והיא סיפרה לו כי גם הוא מגיע מרקע דומה, בית עם זיקה חמה לדת ולמסורת.

"ומה הקשר שלו כיום לדת?" שואל האב.

הבת התחילה לגמגם מעט, שכן היא ידעה כי אביה לא ירווה נחת ממה שהוא הולך לשמוע, אבל בסוף היא נאלצה לספר לו כי כיום הסטודנט הזה מנותק לגמרי מהדת, ולא זו בלבד, אלא שהוא חבר לכת אתיאסטית קיצונית, עד כדי כך שהם עשו מנהג לעצמם לערוך סעודה

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה:

האם נהגו אנ"ש לא ללמוד בליל ניטל?

תשובת הר"ר יהושע יונתן דרוק:

ידוע מנהג העולם המובא כבר בקדמונים לא ללמוד בליל תקופת טבת הנקרא ליל ניטל, ולגבי מנהג אנ"ש בזה לכאורה יש להוכיח מהשיחה שמובא בשיח שרפי קודש (ח"ב קפא) הסיפור מיוסל חזן שנשמתד רח"ל על ידי שנתגלה קלונו ברבים, ואחר כך חזר ליהדות על ידי המעשה שסיפר אחד מאנ"ש לפני רבינו ז"ל בליל ניטל, מוענין החגא של הנוצרים הנקרא סאג סוועטייע חג הארבעים (עיי"ש כל הסיפור) ונענה רבינו ז"ל "יוסל קער זאך שוין אומקערן" (יוסל כבר חזר).

כן בכתב יד של ר' שמואל מאיר אנשין זצ"ל ובכתב יד של ר' שמואל הורביץ זצ"ל (נדפס בחיי מוהר"ן מהדורת נקודה טובה בסופו) מובא גם כן שיחה זאת בשינויים קלים, ולכאורה מוכח משם שגם אצל רבינו ז"ל נהגו שלא ללמוד בלילה זה, ולכן סיפר סיפורים ועשו ליצנות מעבודה זרה.

בשארית יעקב מר' יעקב תפילינסקי זצ"ל כתב (מכתב לג) שאצל אנ"ש למדו כרגיל ולא נתבטלו ח"ו מתורה ועבודה בליל זה. אך ר' גדליה קעניג זצ"ל כתב במכתב אחד, שר' יעקב כתב כך מחוסר ידיעה. ואנ"ש הזקנים כרבו המובהק ר' אברהם שטערנהרץ זצ"ל הקפידו לא ללמוד בליל זה.

ר' לוי יצחק בנדר זצ"ל אמר שבאומן כל השאלה היתה רק בין מנחה למעריב כי אחרי מעריב היו כולם כאחד בכל לילה הולכים לישון וקמים בחצות לילה, ובחצות כבר מותר ללמוד, ובין מנחה למעריב בכל לילה היו לומדים שיעור בספרי רבינו ז"ל ובליל ניטל היו מדברים מרבינו ז"ל בעל פה בלי ספרים.

בשיש"ק (ח"ה קעט) כתב בליל ניטל נהגו כמנהג רוב העולם שלא ללמוד, והיינו בליל הרביעי שבחודש הראשון למניינם ע"כ. והתאריך לכאורה הוא טעות סופר כי נהגו כן בלילה שבין השישי לשביעי למניינם.

לחידודא
חידון השנוע לעצירים

חידה מס' **202**

איזה ברכה ברכו אנ"ש כשחזרו מקבורת מוהרנ"ת? ומה זה מרמז?

הפתרון לחידה מספר 201

למי אמר מוהרנ"ת (המילים האחרונות לפני הסתלקותו) "סע מיט גרויס חסד" (עם חסד גדול)?

- **אדל בת רבינו הקדוש**
(מכתב ששלחו אנ"ש לעיר טשעהרין, סיפור הסתלקותו)

זכה בהגרלה לחידה מס' 200

חיים זאנוויל שמעון גאלדרינג, מאנסי, ארה"ב

בסך 250 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אוצרות ברסלב' 02-9950000.
לאחר בחינת תשובת, תקשוני 1-9-2-1 והשאירו הודעה.
בין הפותרים נמנה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגולה על זכות קניה בסך 50 ₪

צעקה

הרב יעקב נתן אנשין

השבוע התחילו ימי השובבי"ם.

האזכור היחיד שר' נתן מזכיר בליקוטי הלכות אודות ימים אלו, הינו בהלכות גילוח (ה) וז"ל: "וזה בחינת שובבי"ם שבהם נוהגים הכשרים להתענות ולצעוק לה' יתברך בתפלות וסליחות, כי באלו הימים קורין בתורה בענין גלות מצרים וגאולתם - שהיה ע"י צעקה כנ"ל, וכמו כן צריכין עתה בגלות הזה כנ"ל. וזהו: "שובו בנים שובבים", שעיקר כל הצרות והגלויות רח"ל הם ע"י חסרון הדעת, שהיו בחינת שובבים; שכל אחד הולך בעולם כמו משוגע ושובב ממש, כמו שנאמר, "וילך שובב בדרך לבו". וכשיבין האדם בעצמו כל זאת איך הוא שובב ומשוגע ממש, כי הולך אחרי שרירות לבו ואינו מסתכל על תכליתו הנצחי, בודאי יחוס על עצמו ויצעק הרבה לה' יתברך, ועל ידי זה יזכה - לפי בחינתו - להוליד המוחין והדעת, שעל ידי זה עיקר הגאולה בכלל ובפרט בכל אדם ובכל זמן".

וכך כתוב בפרשתנו "ויאנחו בני ישראל מן העבודה... ותעל שוועתם..." לא רק שעל ידי הצעקה ירחם ה' עליהם ומחמת כן גאלם, אלא שעל ידי הצעקה הולידו את גאולתם, ויצרו את ישועתם.

זה מה שצריכים להתעורר בימים אלו: לצעוק להשי"ת. וזאת על ידי שהאדם יפנים באמת כי הוא 'שובב', וכהגדרת מוהר"ת "שכל אחד הולך בעולם כמו משוגע ושובב ממש".

כאשר נפנים זאת ונבין כי אכן זה מצבנו, כי כל זמן שהאדם אינו מרגיש חיות בתורה ועבודת ה'; כל זמן שאין האדם מתלהב בשלישת התפלות היומיות להתפלל בחיות ובנעימות; כל זמן שאין האדם מרגיש כי טעם החיים מונח בשעת ההתבודדות היומית ובלעדיה למה לנו חיים, הרי הוא כמו משוגע ושובב ממש... מעצמו תעלה צעקת הלב.

אנו שקועים כל כך במצבנו עד שאיננו מרגישים כלל מה שנעשה אתנו, להיכן ירדנו ואיך נפלנו. הקרירות והאטימות מקפת את כל ישותנו, וצריכים רק להתנער מהעפר, לעורר את ההרגשים ולצעוק אל השי"ת הצילוני!

אבא! איני רוצה להיות שבוי ביד יצרי, איני רוצה ללילך אחר שרירות לבי, יצרי הרע רוצה להוליכני שולל בפיתוייו הצילני מאובי! רחם עלי שאזכה להתנער ממנו וממערומיו.

אין צריך להיות בעל מדרגה והשגה כדי לצעוק, צריכים פשוט להבין את המצב לאשורו, האדם שקוע בתאוות ומידות רעות ואינו מרגיש כלל שמשוהו קורה איתו. רק בפשיטות להיכנס לאיזה חדר ולצעוק...

העיקר יש להאמין כי אכן בכוח הצעקה הזו נזכה להשתנות.

זה מה שרבינו רוצה מאתנו, שנפקח את העינים לראות את גודל שפלותנו, ובכך נתעורר לצעוק וליועק מעומק הלב, ועל ידי זה נוליד את המוחין הקדושים להתחדש בעבודת ה' ביתר שאת.

(מעובד מתוך שיחתו של הרב יעקב נתן אנשין שליט"א ניתן להאזין לשיעור המלא במערכת השמע של 'איצרות ברסלב' 02-9950000 או 058-32-95000 מהנייד. אידיש, 1, ענינא דיומא, שובבי"ם, 1, 9, 3, 1)

יש אמת ויש אמת לאמיתה

מידת האמת חביבה מאוד והכל חפצים בה וכפי שכתוב "הן אמת חפצת" (תהלים טז) אולם יש הרבה דרגות באמת יש אמת ויש אמת לאמיתה וכפי שמוצאנו שחז"ל שיבחו (שבת י). את הדיין שדן דין אמת לאמיתו שכן לא כל אמת היא אמת לאמיתה, כי גם בשקר מעורבת בו קצת אמת וכפי שלמדנו חז"ל "כל דבר שקר שאין אומרים בו קצת אמת בתחילתו אינו מתקיים" (רש"י במדבר יג, טו), לכן האמת צריכה להיות אמת לאמיתה.

שכן מצאנו שקרנים שהלבישו את מעשיהם הרעים באצטלא של אמת, כפי שמוצאנו גם בפרשתנו שפרעה הרמאי שהעביד את ישראל בפרך - בפה רך, שאפילו פרעה בעצמו עבד בתחילה בחומר ובלבנים כדי להטעות את עם ישראל (סוטה יא). ללכותם ולהאבידם חז"ל והוא בעצמו טען "למה משה ואהרן תפריעו את העם ממצרים... תכבד העבודה על האנשים ועשו בה ואל ישעו בדברי שקר" (שמות ה) כאילו שמושה ואהרן הם חז"ל השקרנים. גם דתן ואבירם, שכמוכן היו סוף סוף יהודים ולא הגיעו לשפלות של פרעה, אבל גם הם טענו "ירא ה' עליכם וישפט אשר הבאתם את רוחנו בעיני פרעה" (שם) שגם הם סילפו את האמת כאילו שמושה ואהרן שכאו לגאול אותם, בעצם רק הויקו להם וראויים לעונש על כך.

יש כמובן טעויות עדינות יותר, עד שאנחנו מוצאים אפילו צדיקים גדולים מאד שטענו, בגלל שהאמת שלהם לא היתה צרופה לחלוטין כפי ששאל המלך שדיה נקי מכל חטא כעדות חז"ל (יומא כב) נכשל בכך שרדף את דוד והרג את כל נוב עיר הכהנים, כך מצאנו גם בכל הדורות מחלוקות בין צדיקים גדולים שזה סבר שהאמת עמו וגם שכנגדו היה משוכנע שהצדק איתו, עד שלפעמים נכשלו בטעויות והכל מכה האמת.

לכן יש להתפלל ולהתחנן להשי"ת "הורני ה' דרכך אהלך באמתך" (תהלים פ) באמת שלך הצרופה והזכה שעל ידה לא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד.

(עפ"י ליקוטי הלכות, רבינו, לה, לו)

היעד שלנו:
מחיר שירות ואמינות.

צדיק, מה היעד שלך?

דרך צדיקים, לכל היעדים בעולם. שירות אמינות ומחיר שלא הכרת.

חזיר עם נחמה
02-5410100 דרך צדיקים
www.zadikimtours.com

נסיעות לאומן ולכל היעדים בעולם

שירות > מקצועיות > אמינות

נתיבים טורס
סיסות לחיל | קברי צדיקים | אירועים מתיירים

02-633-8444
באיזור המרכז: 050-411-4857

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות 1-800-81-81-81

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה. לרווח ופרנסה. לרפואה. למקשה לילד. לנחת ושמחת חיים

מאות אלפים
בחודש!

עשרות אלפים
בשבוע!

אלפי איש
ביום!

נושמים ברסלב.

058-32-95000

כל השיעורים מכל רבני ברסלב בחיוב אחד למערכת של 'אוצרות ברסלב'